

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра образотворчого мистецтва, дизайну
та методики їх навчання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ**

(для здобувачів першого бакалаврського рівня освіти
спеціальності 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація)

Тернопіль – 2023

УДК 74:378.091.33-028(072)

Методичні рекомендації до виконання випускної кваліфікаційної роботи для здобувачів першого бакалаврського рівня освіти спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Навчальне видання / Укладачі: Р. Вільгушинський, М. Маркович, Н. Слободна – Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2023. – 21 с.

Укладачі:

Вільгушинський Роман Казимирович – народний художник України, професор кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Маркович Марія Йосипівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Слободна Надія Богданівна – викладач кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Рецензенти:

Мацишина З.А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Пелехатий Я. О. – начальник відділу охорони культурної спадщини Департаменту культури Тернопільської обласної державної адміністрації;

Ягодинська М. О. – кандидат історичних наук, директор Тернопільського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини.

Пропоноване навчальне видання розраховане на студентів для бакалаврів напряму підготовки 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Викладено методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту дипломних робіт для бакалаврів спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання факультету мистецтв.

Розглянуто на засіданні кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Протокол № 6 від 30 січня 2023 року)

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Протокол № 5 від 14 лютого 2023 року)

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (протокол № 7 від 15 лютого 2023 року)

ББК © Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2023

Зміст

Вступ.....	1
1. Етапи виконання дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та процедура її захисту.....	2
1.1. Підготовка, порядок виконання та захист дипломної роботи.....	2
1.2 Критерії оцінювання.....	6
2. Основні вимоги до структури дипломної роботи.....	7
2.1 Структура дипломної роботи.....	7
2.2 Основна частина дипломної роботи.....	8
3. Вимоги до оформлення дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.....	10
3.1 Загальні вимоги до оформлення дипломних робіт.....	10
3.2 Оформлення посилань на інформаційні джерела.....	11
3.3 Оформлення допоміжних матеріалів дипломної роботи.....	11
4. Рекомендована література.....	12
Перелік використаних джерел.....	13
Додатки.....	15

Вступ.

Дипломна робота є підсумковою кваліфікаційною роботою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Метою дипломної роботи є розв'язання комплексу художньо-реставраційних завдань практичного характеру для реставраційної галузі у межах спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, застосовуюючи сукупність набутих у процесі усього періоду навчання теоретичних знань і практичних навичок [5].

Дипломна робота, як метод оцінювання рівня якості підготовки бакалавра, має продемонструвати набуті як загальні компетентності, відповідно до ОПП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», розробленої на базі стандарту вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [10], так і фахові компетентності ОПП, а саме здатності [5]:

- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.
- Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.
- Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.
- Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.
- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
- Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог умов споживача.
- Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання.

- Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.
- Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.
- Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
- Здатність володіти знаннями й уміннями, спрямованими на досягнення успіху в професійній кар'єрі; враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, індивідуально-особистісних особливостей.
- Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

1. Етапи виконання дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та процедура її захисту

1.1. Підготовка та порядок виконання та захист дипломної роботи

Підготовка дипломної роботи включає в себе ряд етапів, які можна спланувати у вигляді графіка. Згідно нього розробляється календарний план її виконання.

Орієнтовний графік виконання роботи наведено в табл. 1.1. [1, с.12-13].

Таблиця 1.1.

Орієнтовний графік виконання бакалаврської роботи

№	Термін дій	Найменування дій
1.	Жовтень	Вибір та затвердження теми
2.	Жовтень	Формулювання та затвердження завдання
3.	Січень-лютий	Виконання розділу 1, перевірка його керівником. Початок реставраційних робіт (заповнення паспорта реставрації)
4.	Березень-квітень	Виконання розділу 2, перевірка його керівником. Продовження реставраційних робіт (заповнення паспорта реставрації)
5.	Квітень-травень	Виконання розділу 3, перевірка його керівником. Завершення реставраційних робіт (заповнення паспорта реставрації)

6.	Травень	Оформлення та завершення дипломної роботи
7.	Травень	Перевірка дипломної роботи (електронний впаріант) на наявність плагіату
8.	Травень	Остаточна перевірка дипломної роботи керівником
9.	Травень	Попередній захист
10.	Червень	Рецензування
11.	Червень	Здача дипломної роботи (друкований та електронний варіант), довідки про антиплагіат та рецензії на кафедру, орієнтовно за сім днів до захисту. Заповнення пеківником подання до захисту дипломної роботи
12.	Червень	Захист дипломної роботи на засіданні ЕК

1. Вибір та затвердження теми.

Теми дипломних робіт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти формуються кафедрою образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання, відповідно до змістовної сутності спеціальності «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» та обираються студентом з узгодженням з керівником дипломної роботи. Тема повинна бути однаковою скрізь: і в наказі ректора, і в завданні на дипломну роботу та на титульному аркуші, відгуку, рецензії, документах ДЕК, в додатку до диплома.

Після обрання теми та узгодження її з керівником, студент пише заяву на ім'я завідувача кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання.

2. Формулювання та затвердження завдання.

Після погодження теми дипломної роботи з керівником, формується її зміст та видається завдання до дипломної роботи, що включає в себе мету, об'єкт і предмет дослідження, розгорнутий зміст (план) роботи, а також календарний графік виконання роботи. Завдання на дипломну роботу затверджується керівником дипломної роботи та завідувачем кафедри.

3-5. Виконання розділів дипломної роботи.

Студент здійснює безпосереднє виконання дипломної роботи відповідно до графіку, затвердженого на засіданні кафедри. Регулярно, відповідно до графіку виконання дипломних робіт, студент повинен інформувати керівника про стан виконання роботи та демонструвати результати даної роботи. Невчасне виконання може стати причиною для керівника подати на розгляд

кафедри питання про недопущення студента до захисту кваліфікаційної роботи. Паралельно з практичною частиною, студент самостійно готує пояснювальну записку, на основі наукової та навчально-методичної літератури, даних отриманих під час проходження переддипломної практики та результатів власних досліджень. У свою чергу, керівник має надавати консультації, рекомендації, необхідні пояснення, скеровувати напрям дослідження студента.

6. Оформлення та завершення дипломної роботи.

Після завершення усіх структурних частин дипломної роботи, вона має бути оформлена належним чином відповідно до вимог наданих у розділі 3 методичних рекомендацій.

7. Перевірка дипломної роботи (електронний варіант) на наявність плагіату.

Відповідно до «Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка» кваліфікаційна робота здобувачів вищої освіти I-II ступенів вищої освіти повинна пройти перевірку на плагіат [7]. Роботи що підлягають перевірці на плагіат, надаються авторами в електронному вигляді у представлених форматах: *.doc, *.docx, *.rtf. Перевірка наукових робіт на наявність академічного плагіату проводиться з використанням програмно-технічних засобів за допомогою системи дистанційного навчання Moodle. Допускаються до захисту роботи, які мають не більше 30 % подібності. Перевірку на плагіат в системі Moodle здобувачі вищої освіти проходять відповідно до інструкції, розміщеної на сайті ТНПУ [6].

8. Остаточна перевірка дипломної роботи керівником, надання відгуку.

Після завершення дипломної роботи, вона надається керівнику для остаточної перевірки. Після чого керівником формується відгук. У письмовій формі він подається в поданні до захисту дипломної роботи.

9. Попередній захист.

Попередній захист дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти призначений для виявлення та оцінювання рівня її підготовки студентом. На попередній захист студент подає підготовлену та оформлену належним чином дипломну роботу (у непереплетеному вигляді). Комісія оцінює готовність студента до захисту, та рекомендує завідувачу кафедри образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання допускати чи ні дану дипломну роботу до захисту та на рецензування. Під час проведення

попереднього захисту можуть надаватись зауваження та рекомендації щодо удосконалення дипломної роботи.

10. Рецензування.

На рецензування дипломна робота направляється завідувачем кафедри графіки після її допуску, отриманому згідно відгуку керівника та за результатами попереднього захисту. Вносити будь-які зміни або виправлення в дипломну роботу після отримання відгуку керівника та рецензії забороняється.

11. Здача дипломної роботи кафедру.

Орієнтовно за сім днів до захисту, студент повинен здати на кафедру пояснювальну записку дипломної роботи в друкованому вигляді, переплетену, електронний варіант пояснювальної записки, рецензію, довідку про проходження антиплагіату. Керівник дипломної роботи заповнює подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту бакалаврської роботи.

12. Захист дипломної роботи на засіданні ЕК.

Дипломна робота першого (бакалаврського) рівня вищої освіти має бути публічно захищеною на відкритому засіданні ЕК. Процедура захисту повинна відповідати «Положенню про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії», що підтверджено підписами керівника та наявністю відгуку керівника [8]. Перед захистом кваліфікаційної роботи випускова кафедра подає до Екзаменаційної комісії:

- виконану студентом кваліфікаційну роботу бакалавра;
- подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту дипломної роботи з письмовий відгуком наукового керівника та висновком кафедри про дипломну роботу (за результатами попереднього захисту);
- письмову рецензію на кваліфікаційну роботу;
- довідку на проходження антиплагіату;
- інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної кваліфікаційної роботи: статті за темою роботи, документи, що вказують на її практичне застосування, макети, зразки матеріалів, вироби тощо.

Тривалість захисту кваліфікаційної роботи одного студента, не повинна перевищувати 30 хвилин. Для розкриття змісту кваліфікаційної роботи студенту надається до 15-ти хвилин. Крім короткої усної доповіді, студент використовує презентацію, що містить:

- титульний аркуш, на якому зазначається тема роботи, автор та керівник (1 слайд);
- мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження (1 слайд);

– художньо-технічне оформлення реставраційних робіт відповідно до паспорта реставрації (10-15 слайдів художньо-технічного оформлення вхідної групи та розворотів видання).

Після доповіді випускник відповідає на питання членів ЕК.

1.2 Критерії оцінювання.

Оцінювання результатів складання кваліфікаційного іспиту та/або захисту кваліфікаційної роботи здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань [8, с. 8-9]:

- за національною (4-бальною) шкалою: відмінно; добре; задовільно; незадовільно.

- за 100-бальною шкалою: 90 – 100 балів – відмінно – відмінне виконання з незначними помилками, 85 – 89 балів – добре – вище середніх стандартів, але з деякими помилками; 75 – 84 бали – добре – в цілому змістовна робота зі значними помилками; 65 – 74 бали – задовільно – чітко, але зі значними недоліками; 60 – 64 бали – задовільно – виконання відповідає мінімальним критеріям; менше 60 балів – незадовільно.

При визначенні оцінки кваліфікаційної роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів, див. таблицю 1.2. Оцінки кваліфікаційного іспиту і захисту кваліфікаційної роботи виставляє кожен член комісії. Рішення екзаменаційної комісії про оцінку, а також про присвоєння студентам кваліфікації та видання випускникам дипломів (загального зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови ЕК є вирішальним.

Таблиця 1.1.

Критерії оцінювання бакалаврської роботи

№ п/п	Виконання вимог	К-сть балів
I	<i>теоретичної записки</i>	30
1	Формулювання основних наукових позицій у вступі (якість обґрунтування актуальності теми, мети, завдань, стану дослідженості теми тощо).	2
2	Переконливість, відповідність зазначеним завданням - висновків до розділів - та загальних висновків.	1 1
3	Науково-теоретичний рівень змісту (відповідність дослідження окресленій меті та завданням, повнота	

	використання фактичних даних, ступінь опрацювання літератури): - I-го розділу - II-го розділу - II-го розділу - наявність посилань на джерела, їх достатність, роки видання, доцільність, співпадіння тощо.	3 3 3 2
4	Оформлення паспорту реставрації	15
II	<i>творчої роботи</i>	60
	- відтворення характерних особливостей об'єкту, - вибір матеріалів для реставрації - дотримання технологічності процесу реставрації	20 10 30
III	<i>Планомірність і систематичність роботи (проміжна атестація)</i>	5
IV	<i>Захист дипломної роботи</i> Чіткість і грамотність доповіді Якість і послідовність, логіка викладення матеріалу в презентації Відповіді на запитання, аргументованість власної точки зору	5
	<i>Разом</i>	100

2. Основні вимоги до структури дипломної роботи.

2.1 Структура дипломної роботи.

За структурою дипломна робота складається із вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків. Зміст розділів і підрозділів має бути взаємопов'язаним. Аналіз та результати досліджень слід викладати послідовно і логічно.

Типова структура дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, повинна містити такі елементи:

- ✓ Титульний аркуш (Додаток А).
- ✓ Завдання на дипломну роботу (Додаток Б).
- ✓ Анотацію. Вона є заключним етапом роботи над дипломною роботою, але розміщується після завдання. Анотація повинна містити загальні відомості і коротку характеристику роботи, назву теми, прізвище студента і керівника роботи, рік захисту. В анотації зазначаються обсяг роботи (у сторінках), наводиться коротка характеристика ілюстративних матеріалів (кількість малюнків і таблиць).

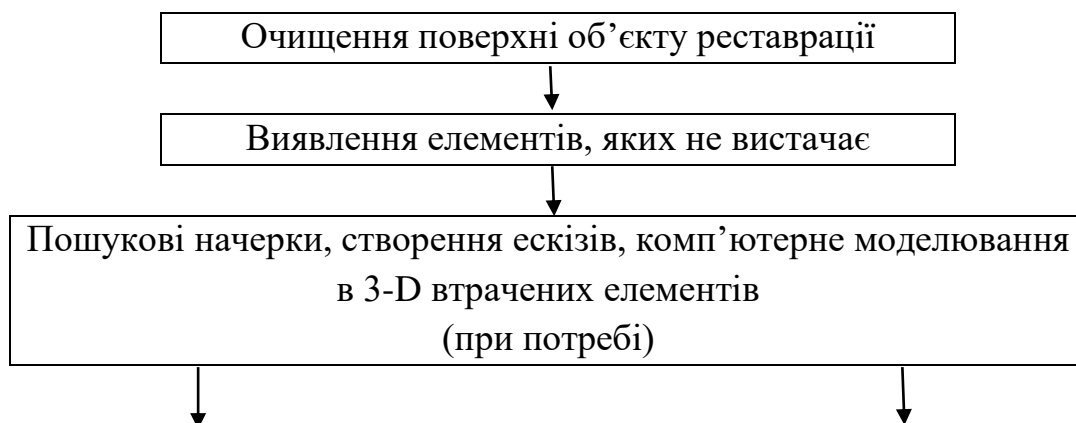
- ✓ Перелік умовних скорочень (при потребі).
- ✓ Зміст. Він включає вступ, найменування всіх розділів, підрозділів, пунктів (якщо вони мають назву), висновок, список використаних джерел, додаток із зазначенням сторінок, з яких починаються ці елементи роботи.
- ✓ Вступ.
- ✓ Змістовна частина (складається з трьох розділів).
- ✓ Висновки.
- ✓ Список використаних джерел.
- ✓ Додатки.

Рекомендований обсяг дипломної роботи бакалавра – 25-30 сторінок. До цього обсягу не зараховуються список використаних джерел та додатки.

2.2 Основна частина дипломної роботи.

У вступі розкривається актуальність теми, обґрунтовується необхідність її виконання, вихідні дані для розробки теми, мета, завдання. У вступі також відображається участь студента у наукових студентських конференціях та наявність публікацій в наукових виданнях. Слід зазначити прізвища реставраторів (як вітчизняних, так і зарубіжних), які в своїй творчій діяльності здійснювали роботи за обраною тематикою. Слід чітко формулювати мету роботи, лаконічно зазначати завдання, що необхідно вирішити для її досягнення.

Основна частина роботи складається з 3-х розділів (підрозділів, якщо необхідно - пунктів). У кінці кожного розділу рекомендується сформулювати висновки зі стислим викладенням наведених у ньому практичних результатів. Процес виконання основної частини дипломної роботи повинен відповідати загальній технологічній схемі реставраційних робіт, яка формується в блок-схему комплексного технологічного процесу, як показано на рис. 2.1.

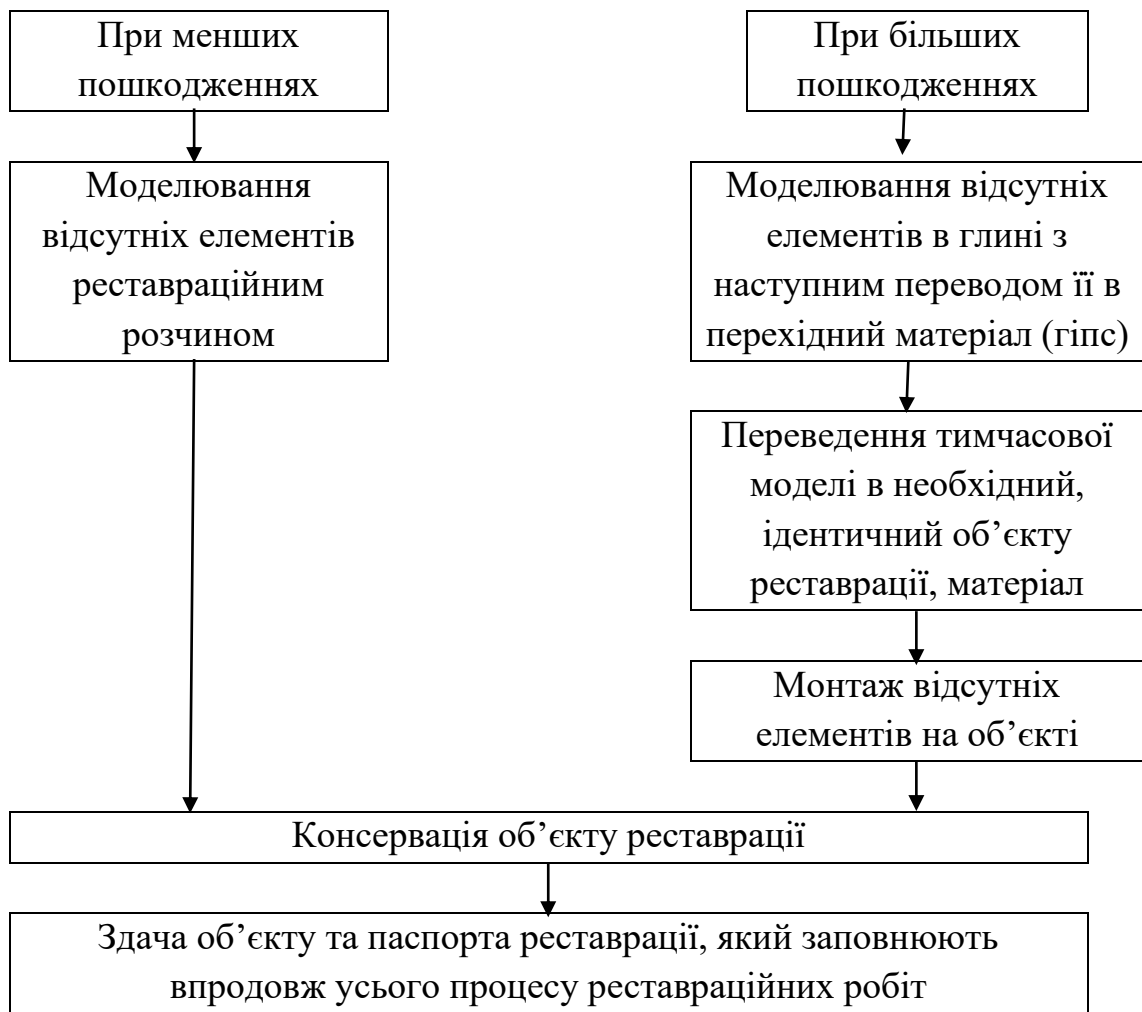

Рис. 2.1 – Блок-схема комплексного технологічного процесу реставраційних робіт

У першому розділі основної частини наводиться аналітичний огляд літератури за обраною темою, визначається сутність предмету досліджень. Рекомендується проаналізувати історичні дані, які характеризують об'єкт дослідження, опубліковані у відповідних підручниках та посібниках, монографіях, довідниках, інших джерелах, у т.ч. електронних. Узагальнення всієї зібраної інформації дозволить сформулювати наукове обґрунтування предмету даного дослідження.

Другий розділ передбачає є аналітичну характеристику реставраційних робіт на існуючому об'єкті: дослідження технічних характеристик виконання реставраційних робіт, створення ескізів, 3-D моделей, підбір та обґрунтування матеріалів, що будуть використовуватись під час реставрації. Висновки до цього розділу повинні містити інформацію про виявлені переваги і недоліки організації реставраційних робіт даного об'єкта і

пропозиції щодо виконання роботи по відновленню втрачених елементів об'єкту реставрації.

Третій розділ стосується безпосереднього технології виконання реставраційних робіт. Студент повинен розкрити поставлені у проекті завдання реставрації обраного об'єкта і послідовно, в обраному порядку, викласти яким чином вона здійснювалась. Пояснюється окремо рішення кожного елементу роботи та розміщується заповнений паспорт реставраційних робіт. Відповідно, викладення тексту здійснюватися в послідовності розташування пунктів паспорту. Невід'ємною складовою цього розділу є задача відреставрованого об'єкту.

Висновки.

Підсумковим етапом дослідження і реалізації роботи є висновки. У них викладаються суттєві результати роботи, які дають можливість зрозуміти хід виконання дипломної роботи, як отримані аналітичні результати доводять необхідність саме такого варіанту технології реставраційних робіт, який представлено у дипломній роботі. Формулювання висновків має відповідати поставленим завданням роботи, що зумовлює розподіл їх тексту на підпункти: 1, 2, 3. Висновки до роботи в цілому розміщують на окремому аркуші (обсяг 2-3 сторінки). Слід пам'ятати, що висновки до роботи в цілому не є простою компіляцією висновків до розділів, а ґрунтовним, виваженим завершенням дипломної роботи, на основі яких може формуватися доповідь. Виклад змісту кожного питання дипломної роботи має бути доказовим, пояснювальним та науково аргументованим. Теоретичні положення повинні ґрунтуватися на конкретних матеріалах реальної дійсності, а приклади бути типовими.

3. Вимоги до оформлення дипломної роботи першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3.1 Загальні вимоги до оформлення дипломних робіт.

Оформлення дипломної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008:2015 Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання [2].

Для оформлення дипломної роботи використовують програму Microsoft Word. Текст роботи має бути набраний на комп'ютері на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт, через 1,5 інтервали. Можна також подати таблиці та ілюстрації на аркушах формату А3.

Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим — не менше ніж 20 мм, правим — не менше ніж 10 мм, верхнім — не менше ніж 20 мм, нижнім — не менше ніж 20 мм. Відстань між заголовком і текстом має бути в межах 15—20 мм.

Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка - чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту дипломної роботи повинна бути однаковою.

3.2 Оформлення посилань на інформаційні джерела.

В тексті дипломної роботи студент здійснює посилання на джерела. У разі прямого цитування, цитата береться у лапки. Якщо надається непряме цитування, варто точно викладати думки автора і давати відповідні посилання на джерело.

Посилання даються одразу після закінчення цитати у квадратних дужках, де вказується порядковий номер джерела у переліку списку використаних джерел та відповідна сторінка джерела

Наприклад

[4, с.85] – де 4 це порядковий номер джерела, а 85 – сторінки.

У такому поданні посилань бажано джерела розміщувати у алфавітному порядку. До списку використаних джерел включаються тільки ті публікації вітчизняних і зарубіжних вчених, практиків, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються мовою оригіналу. Під час складання списку використаних джерел слід дотримуватися національного стандарту ДСТУ 8302-2015 Бібліографічне посилання [4]. Загальні положення та правила складання [9]. (Додаток В).

Скорочення.

У дипломній роботі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти часто зустрічаються скорочення. Зокрема можна використовувати: і т. ін. (і таке інше), та ін. (та інші), у випадку позначення століть і років цифрами: можна скороти таким чином- ст. (століття), р. (рік), рр. (роки). Слова «так званий», «наприклад», «близько», «формула» не скорочуються [3].

Нумерація сторінок.

Нумерація сторінок дипломної роботи здійснюється арабськими цифрами в правому верхньому кутку без крапки, зі збереженням наскрізної нумерації усього тексту, шрифт TNR, 12 кегель. Усі сторінки нумеруються, крім титульної, завдання, анотації та змісту [2, с.9]. Тобто нумерація сторінок проставляється, починаючи зі «ВСТУПУ».

3.3 Оформлення допоміжних матеріалів дипломної роботи

Допоміжними матеріалами є: ілюстрації (схеми, діаграми, графіки тощо), формули, таблиці, додатки.

Рисунки позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах кожного розділу, за винятком поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації через крапку [2, с.10]. Наприклад,

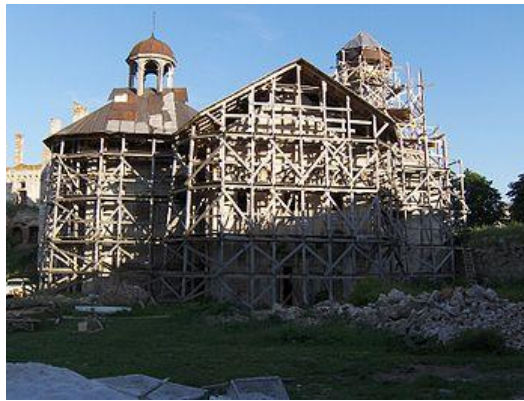

Рис. 3.1 – Реставраційне риштування Бережанського замку

Таблиці також нумерують арабськими цифрами з використанням наскрізної нумерації в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках [2].

Таблиця 1.

Кошторис витрат реставраційних робіт

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
3	РБ-2Б-1	Установлення дерев'яних блоків в оздобленні внутрішніх дерев'яних прорізів в камені стінах, площа прорізу до 3 м ²	0,0178	5503,08 3253,93	927,28 519,17	97	57	17	183,25 59,45	8 1	
4	К586111-300 варіант 2	Блоки дерев'яні марки ДУ21-Ф ГОСТ 6829-88 із суцільним ламінованим щита, туніт	1	1027,43	-	1027	-	-	-	-	
Роботи при виїзді по розділу 1, грн.			-	-	-	1175	101	23	-	8	
в тому числі:											
вартість матеріалів, виробів та конструкцій, грн.			1050								
кошторисна заробітна плата, грн.			142								
Загальна виробнича витрата, грн.			57								
трудомісткість в загальному виробничому витраті, люд.-год.			-								
заробітна плата в загальному виробничому витраті, грн.			-								
Всього по розділу 1, грн.			1232								
Розділ 2: Вікна											
5	РБ-2-2	Зняття закритих віконних рам	100м ²	0,03	1017,80 988,50	24,30 27,24	31	30	1	55,85 1,59	2
6	РБ-1-1	Демонтаж віконних коробів в камені стінах з відокремленою структурою з укосом	100шт	0,01	3238,48 2818,18	415,40 181,58	32	28	4	128,68 9,12	2
7	РБ-10-3	Установлення віконних блоків із металопластмасу в камені стінах, площа прорізу до 3 м ²	100м ²	0,03	2964,77 2226,44	735,17 387,55	89	87	22	107,87 20,46	3
8	T_3	Вікно металопластикове	м.кв.	3	710,00	-	2130	-	-	-	7
Роботи при виїзді по розділу 2, грн.			-	-	-	2352	128	27	-	7	
в тому числі:											
вартість матеріалів, виробів та конструкцій, грн.			2130								
кошторисна заробітна плата, грн.			128								
Загальна виробнича витрата, грн.			70								
трудомісткість в загальному виробничому витраті, люд.-год.			-								
заробітна плата в загальному виробничому витраті, грн.			-								

Для набору тексту всередині таблиці використовують шрифт Times New Roman, 12 кегль, міжрядковий інтервал – 1. Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу.

4. Рекомендована література.

- Бевз М.В., Стасюк О.С. Реставрація творів мистецтва з каменю. Вибрані дипломні роботи студентів спеціальності «Реставрація творів мистецтва з каменю». Магістри, спеціалісти, бакалаври. Випускники 2016 р. Львів, видавництво Львівської політехніки, 2017, с. 45.
- Бевз М.В., Стасюк О.С. Реставрація творів мистецтва з каменю. Вибрані дипломні роботи студентів спеціальності «Реставрація творів мистецтва з каменю». Магістри, бакалаври. Випускники 2017 р. Львів, видавництво Львівської політехніки, 2018, с. 50.
- Гуцуляк Р.Б., Стріленко Ю.М. Науково-реставраційні дослідження залишків мурувань Успенського собору в с. Кринос Галицького р-ну. В кн.:

Збереження та використання культурної спадщини України: Проблеми та перспективи: Матеріали Міжнародної ювілейної наукової конференції. Галич, 4—6 листопада 2004. Галич, 2004.

4. Державні будівельні норми України. Реконструкція, ремонт, реставрація об'єктів невиробничої сфери: реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини. ДБН В.3.2-1-2004.

5. Кодін В. О. Основи реконструкції історичних міст. Навчальний посібник, Х.: ХНАМГ, 2009. 172 с.

6. Сердюк О.М., Гуцуляк Р.Б., Коренюк Ю. О, Скляр С. М. Науково-реставраційні дослідження та виконання невідкладних консерваційних робіт на церкві Спаса на Берестові. В кн.: Культурна спадщина Києва: дослідження та охорона історичного середовища. Київ, 2003.

7. Чень Л.Я. Основи наукових досліджень у реставрації пам'яток архітектури: навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. 152 с.

Перелік використаних джерел

1. Виконання та захист дипломних робіт на здобуття ступеня бакалавра. [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». / С.В. Оляніна, Т.Г. Осипова; КПП ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 40 Мбайт). Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 62 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/38875/1/Dyplomni_roboty.pdf (дата звернення: 15.02.2022).
2. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf. (дата звернення: 15.02.2022).
3. ДСТУ 3582-97. Державний стандарт. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. Київ, Держстандарт України, 1998. https://library.nlu.edu.ua/BIBLIOTEKA/NAUKOVA/GOST/5_DSTU_3582-97.pdf. (дата звернення: 15.02.2022).
4. Інформація та документація. Бібліографічне посилання ДСТУ 8302:2015 [Електронний ресурс] : презентація / Бібліотека університету імені Бориса Грінченка ; уклад. С. Гузенко. Київ, 2017. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf. – (дата звернення: 15.02.2022).

5. Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». URL: https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/o_svitni_prohramy/bakalavr/arts/023_2022.pdf. (дата звернення: 15.02.2022).
6. Перевірка на плагіат в системі Moodle. URL: <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/Antupl.pdf> (дата звернення: 15.02.2022).
7. Положення про запобігання і виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. URL: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_zapobiha_nnia_i_vyivlennia%20plahiatu_ta_inshykh_vydiv_akademichnoi_nechesnosti_u_navchalnii_ta_naukovo-doslidnii%20roboti_ZVO.pdf. (дата звернення: 15.02.2022).
8. Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії. URL: http://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2022/Polozhennia_pro_poriadok_stvorennia_ta_orhanizatsiiu_roboty_ekzamenatsiinoi_komisii.pdf (дата звернення: 15.02.2022).
9. Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40). URL: //lib.znau.edu.ua/jirbis2/images/phocagallery/2017/Pryklady_DSTU_8302_2015.pdf (дата звернення: 15.02.2022).
10. Стандарт вищої освіти. Перший (бакалаврський рівень) вищої освіти. Ступінь «бакалавр». Галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Затверджено та введено в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05. 2019 р. №725. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/023-Obrazotv.mist.dekorat.mist.restavr-bakalavr.28.07.pdf> (дата звернення: 15.02.2022).

Додаток А.

Зразок заповнення титульного аркуша

Міністерство освіти та науки
Тернопільський педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Факультет мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва, дизайну та методики їх навчання

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва,
дизайну та методики їх навчання
_____ Марія МАРКОВИЧ
“ ____ ” _____ 20__ р.

Дипломна робота

на здобуття ступеня бакалавра

на тему: « _____ »

Студента (ки) 3 курсу групи ОДР-46
спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

Іванюка Івана Івановича

(ППП студента)

Науковий керівник:

_____
(посада, звання)

_____
(ППП)

Рецензент:

_____
(посада, звання)

_____
(ППП)

Робота захищена з оцінкою:

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка: ECTS _____

Тернопіль – 20__ року

Додаток Б.
Бланк завдання на дипломну роботу

Форма № Н-9.01

**Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка**

Інститут, факультет, відділення _____

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Напрямок підготовки _____
(шифр і назва)

Спеціальність _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

«__» _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) _____

керівник проекту (роботи) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвержені наказом вищого навчального закладу від «__» _____ 20__ року № __

2. Строк подання студентом проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка

Студент

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Примітки:

1. Форму призначено для видачі завдання студенту на виконання дипломного проекту (роботи) і контролю за ходом роботи з боку кафедри (циклової комісії) і декана факультету (завідувача відділення).
2. Розробляється керівником дипломного проекту (роботи). Видається кафедрою
3. Формат бланка А4 (210× 297 мм), 2 сторінки.

Додаток В.

Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015

«Інформація та документація. Бібліографічне посилання.

Загальні положення та правила складання»

з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О. В., Ковальчук О. Д., Янчевський В. Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.
Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А. Київ : Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І. І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А. І. та ін. ; за ред. М. В. Гринжєвського. Київ, 1998. 124 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2001. Т. 2. 636 с. Фауна України. В 40 т. Т. 36. Инфузории. Вып. 1. Суктории (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основы маркетинга : учеб. пособие / пер. с англ. В. Б. Боброва. Москва, 1996. 698 с. Брігхем Є. В. Основы фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
Частина видання	
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей,	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних

матеріали конференцій	<p>відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p> <p>Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. Кооперативні читання: 2013 рік : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.</p>
Статті з продовжуючих та періодичних видань	<p>Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31–34.</p> <p>Масловська Л. Ц., Савчук В. А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. Агросвіт. 2016. № 6. С. 23–28.</p> <p>Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. Вісник ЖНАЕУ. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58.</p> <p>Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.</p>
Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).
Законодавчі документи	<p>Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017).</p> <p>Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL: http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).</p>
Періодичні видання	<p>Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvnaekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).</p> <p>Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician). 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed:</p>

	02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
Інші документи	
Законодавчі і нормативні документи (інструкції, накази)	Конституція України : станом на 1 верес. 2016 р. / Верховна Рада України. Харків : Право, 2016. 82 с. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 5 жовт. 2017 р. № 2164. Урядовий кур'єр. 2017. 9 листоп. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : затв. наказом М-ва фінансів України від 20 квіт. 2015 р. № 449. Все про бухгалтерський облік. 2015. № 51. С. 21–42. Про затвердження Порядку забезпечення доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних : наказ М-ва освіти і науки України від 2 серп. 2017 р. № 1110. Вища школа. 2017. № 7. С. 106–107
Стандарти	ДСТУ ISO 9001: 2001. Системи управління якістю. [Чинний від 2001-06-27]. Київ, 2001. 24 с. (Інформація та документація). СОУ–05.01-37-385:2006. Вода рибогосподарських підприємств. Загальні вимоги та норми. Київ : Міністерство аграрної політики України, 2006. 15 с. (Стандарт Мінагрополітики України)
Патенти	Комбайн рослинозбиральний універсальний : пат. 77937 Україна : МПК А01D 41/02, А01D 41/04, А01D 45/02. № а 2011 09738 ; заявл. 05.08.2011 ; опубл. 11.03.2013, Бюл. № 5.
Авторські свідоцтва	А. с. 1417832 СССР, МКИ А 01 F 15/00. Стенка рулонного пресс-подборщика / В. Б. Ковалев, В. Б. Мелегов. № 4185516 ; заявл. 22.01.87 ; опубл. 23.08.88, Бюл. № 31.
Дисертації, автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с. Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до

	організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).
Архівні матеріали	<p>Закон про громадянство Української Народної Республіки. 15 листопада 1921 р. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1065. Оп. 4. Спр. 96. Арк. 48—50. Оригінал. Машинопис.</p> <p>Листування [Грушевського М. С.] з друкарнями в Празі, Відні та інших містах про видання і продаж книг. 4 лютого 1922 р. – грудень 1923 р. <i>ЦДІАК України</i> (Центр. держ. іст. архів України). Ф. 1235. Оп. 1. Спр. 95.</p> <p>Шевченко Т. Г. Лист Щепкіну М. С. 1858 р. <i>ЦДАМЛМ</i> (Центр. держ. архів-музей літ. і мистецтва України). Ф. 506. Оп. 1. Спр. 33.</p>